

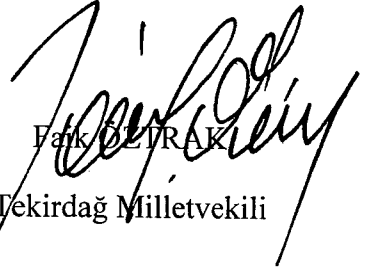
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 13.4.2017
Sayı : 9622

13057

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

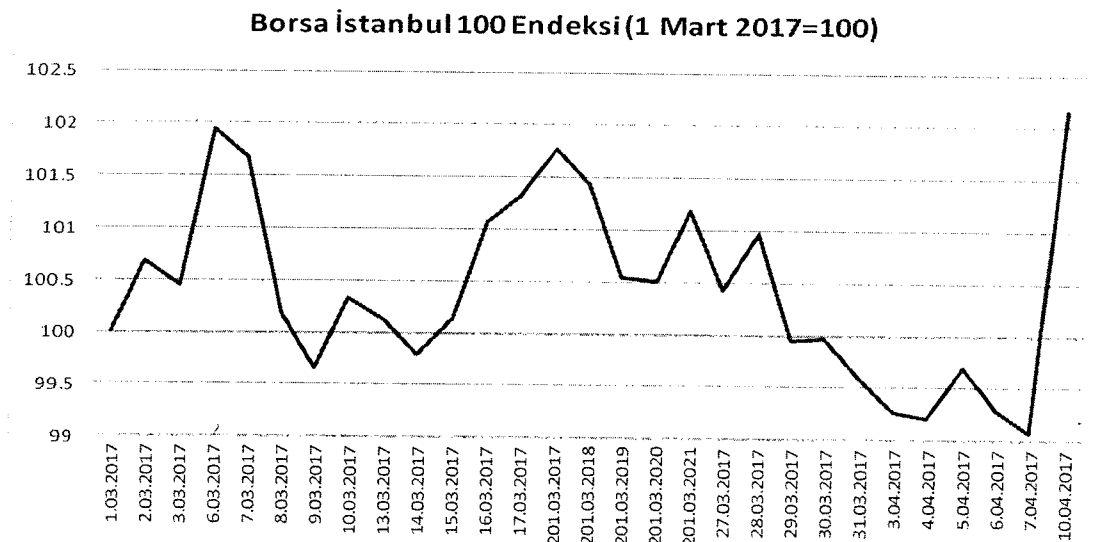
Aşağıda ifade edilen sorularımın Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Farkı ÖZTRAK
Tekirdağ Milletvekili

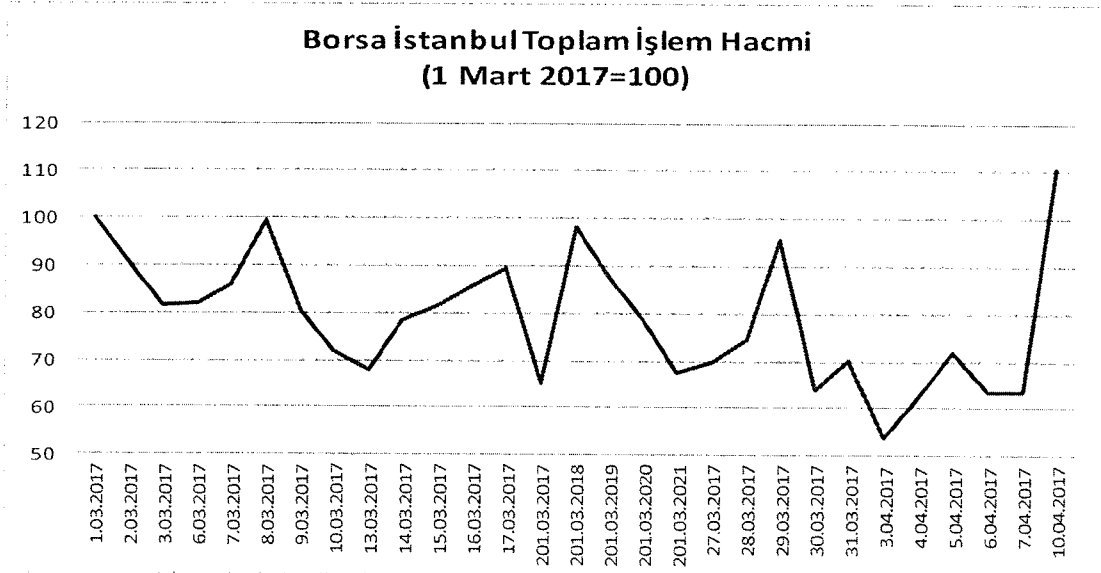
Türkiye, 16 Nisan 2017 tarihinde önemli bir Anayasa değişikliği için halk oylamasına gidecektir. Halk oylamasına kısa bir süre kala, para ve sermaye piyasalarında izaha muhtaç gelişmeler yaşanmaktadır.

Nitekim, 7 Nisan 2017 tarihinde Borsa İstanbul 100 Endeksi 88497 seviyesinde iken; 10 Nisan 2017 tarihinde yüzde 3,1 artarak 91240 seviyesine çıkmıştır. Borsa İstanbul'daki toplam işlem hacmi de 7 Nisan 2017 Cuma ile 10 Nisan 2017 Pazartesi arasında yüzde 74 artarak 6,2 milyar TL'ye sıçramıştır. Bu, son haftalarda, Borsa İstanbul'da, tek bir işlem gününde, gerçekleşen en sert artış ve en yüksek işlem hacmidir.

Kaynak: TCMB, kendi hesaplamamız

13057

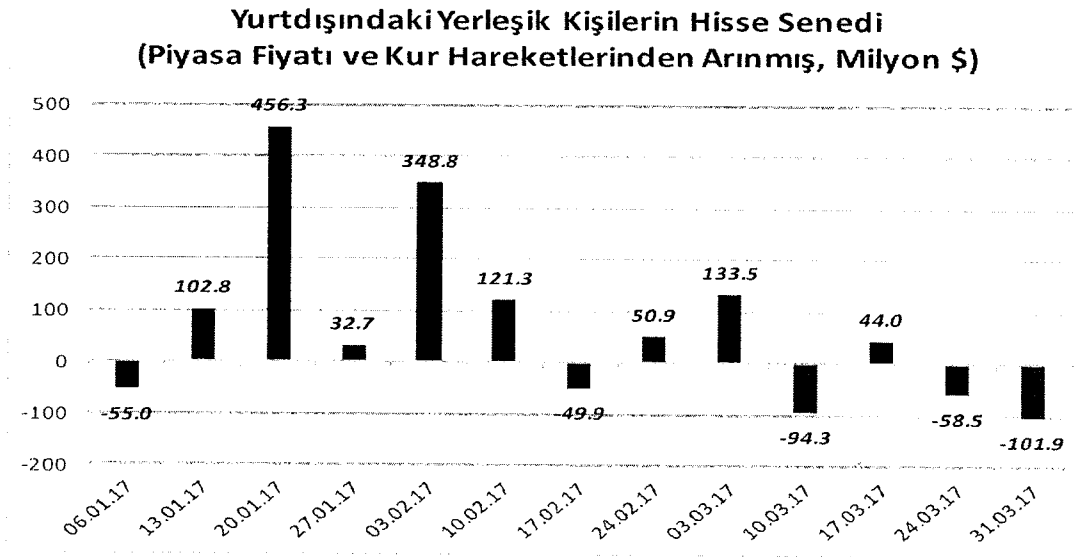

Kaynak: TCMB, kendi hesaplamamız

Ancak durumu ilginç kılan; Borsa endeksindeki artışın Ekonomi Bakanı Sayın Nihat Zeybekci tarafından önceden bilinmesi ve kamuoyuyla paylaşılmasıdır. Sayın Bakan, 7 Nisan 2017 tarihinde Denizli’de katıldığı bir programda “Aldığım teknik bilgilere göre, Türk varlıklarına yoğun bir talep var. **Türk kağıtlarına, Türk senetlerine,** Türk hazine bonolarına yoğun bir yabancı talep var. Bu arada bir şekilde, son bir defa dövizle ilgili spekülatif adımları, son bir iki defa denemek gibi bir gayretleri var. **Hafta başından itibaren çok farklı bir şekilde rahatlayacağına inanıyorum**” ifadelerini kullanmıştır.

Bu ifadelerin hemen ardından 10 Nisan 2017 tarihinde, yani Sayın Bakanın sözünü ettiği hafta başında, Borsa İstanbul’da bahsi geçen olağandışı hareket yaşanmıştır.

Ancak, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre yakın zamana kadar borsadan önemli bir yabancı çıkışı olduğu anlaşılmaktadır. TCMB verilerine göre 24 Mart 2017 haftasında net 58,5 milyon dolarlık satış gerçekleştiren yabancılar, 31 Mart 2017 haftasında da net 101,9 milyon dolarlık satış gerçekleştirmiştir.

Kaynak: TCMB

Mevcut teknik veriler, Sayın Bakanı doğrulamamaktadır. Tersine, eldeki veriler olağanüstü fiyat hareketleri öncesinde hisse senetleri piyasasına yabancı ilgisinin azaldığına işaret etmektedir. Dolayısıyla, Ekonomi Bakanının öngördüğü hareketin yabancı destekli olduğuna dair teknik bir veri bulunmamaktadır.

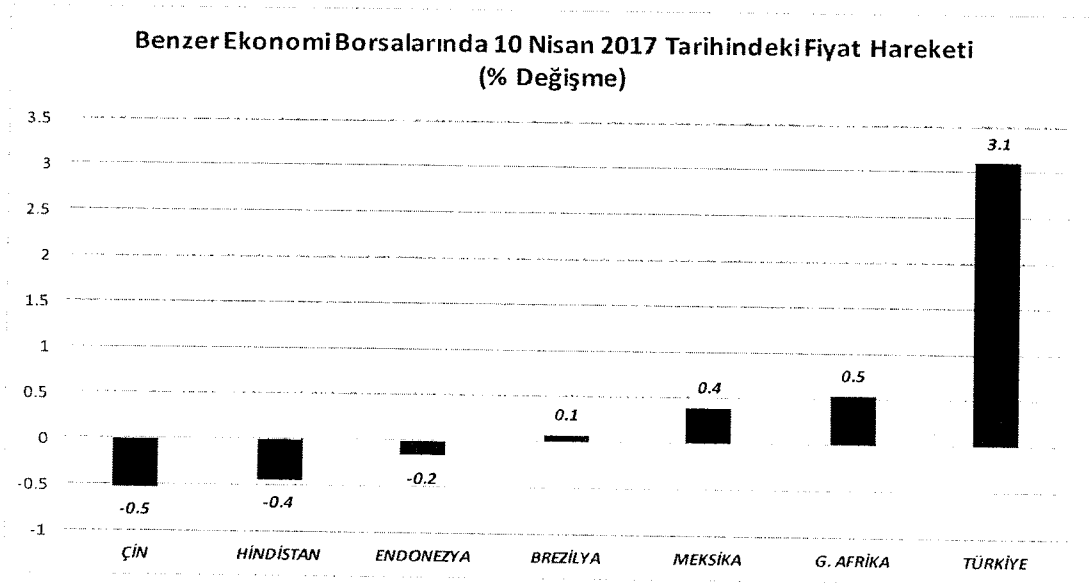
Buna karşın 10 Nisan 2017 tarihinde Borsa İstanbul'da gerçekleşen olağanüstü artışın ardında, özellikle tek bir aracılık şirketinin yaptığı işlemlerin olduğu söylenmektedir. Nitekim, Bloomberg haber sitesinde yayımlanan konuyla ilgili, 10 Nisan 2017 tarihli haberde (<https://www.bloomberg.com/amp/news/articles/2017-04-10/investors-prep-for-key-vote-on-erdogan-s-powers-by-buying-bonds>) söz konusu aracılık şirketinin, 10 Nisan tarihinde, Borsa İstanbul'dan 208 milyon TL (55,8 milyon dolar) tutarında net alım yaptığı ifade edilmektedir. Bu miktar, en çok işlem yapan ikinci aracılık şirketinin yaptığı net alımın 3 katından fazladır.

Dolayısıyla, Borsa İstanbul'da 10 Nisan 2017 tarihinde yaşanan söz konusu olağanüstü gelişmeler piyasanın da dikkatini çekmiş; bu yükselişin ardında kimliği belirsiz bir fonun veya piyasa tabiriyle bir "herif/ahbab bağlantısı (dude-linked)" bulunup bulunmadığı sorgulanmaya başlamıştır.

Nitekim, tek bir aracı kuruluş üzerinden gerçekleştirilen 55,8 milyon dolarlık sığ sayılabilecek bir işlem hacmiyle Türk Borsası gerek benzer ekonomiler içinde gerekse diğer ülke borsaları içinde, 10 Nisan 2017 tarihinde fiyatı en fazla yükselen borsa olmuştur. Bize benzer ekonomilere dönük risk iştahında anlamlı bir değişme yokken; 10 Nisan 2017

13057

tarihinde Borsa İstanbul'a dönük bu ilgi ve sığ bir işlem hacmiyle yaşanan fiyat hareketi dikkat çekicidir.

Kaynak: Bloomberg

Sayın Ekonomi Bakanının tarih vererek Borsa İstanbul'daki yükselişi öngörmesi bu tabloyu daha da ilginç hale getirmektedir. Akıllara piyasada olağanüstü dalgalanma yarattığı iddia edilen bu Fonun işlem yapacağı tarihin Sayın Bakan tarafından bilinip bilinmediği sorusu takılmaktadır. Tam da kritik bir referandum öncesinde bu gelişmelerin yaşanması zamanlama bakımından da manidardır.

Nitekim aynı Bakan 12 Nisan 2017 tarihinde verdiği bir başka demeçte, öngörülerinin doğruluğuna atıfta bulunarak, bunu 16 Nisan'da yapılacak referandumun olası sonuçlarıyla ilişkilendirmeye çalışmıştır. Tüm bunlar 16 Nisan 2017 tarihinde yapılacak referandum öncesinde Borsa İstanbul'da siyasi bir manipülasyon yapıldığı kuşkularını gündeme getirmektedir.

Bu kuşkuları artıran diğer bir gelişme ise Borsa İstanbul Başkanının yaptığı açıklamalardır. Borsada manipülasyona izin vermemekle görevli olan bir makam, siyasi nitelikte demeçler vererek, tıpkı Ekonomi Bakanının yaptığı gibi borsadaki hareketleri olası referandum sonuçlarıyla ilişkilendirmeye çalışmıştır (<http://www.businessht.com.tr/piyasalar/haber/1459488-bist-baskani-herif-mantikli-ve-krli-kararlar-veriyor>).

Tüm bunlar referanduma çok kısa bir süre kalmışken seçmen algısını yönetmek amacıyla Borsa İstanbul'da kamuya ait kurum veya kurumlar tarafından siyasi amaçlı bir manipölasyon yapıldığı kanısını güçlendirmektedir.

Bu çerçevede;

- 1- 6741 sayılı Kanunla Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Türkiye Varlık Fonu veya bu fona bağlı bir fon/iştirak Borsa İstanbul'da hisse senedi alım-satımına başlamış mıdır?
- 2- Türkiye Varlık Fonu veya ona bağlı bir fon işlemlere başladıysa hangi tarihler itibariyle Borsa İstanbul'da işlem yapılmış ve ne kadar hisse senedi alınmıştır?
- 3- Sermayesi kamuya ait başka bir kuruluş, bağlı ortaklık veya yurtiçi/yurtdışı iştirak Borsa İstanbul'da, 10 Nisan 2017 tarihinde ve sonrasında hisse senedi alımı yapmış mıdır?
- 4- 10 Nisan 2017'de ve sonrasında kamu kaynakları kullanılarak Borsa'da alım yapılmasına ilişkin bir talimat tarafınızdan verilmiş midir?
- 5- Türkiye Varlık Fonu, İşsizlik Sigortası Fonu veya kamu ile irtibatlı herhangi bir kuruluşa hükümetinizce, referandum öncesinde döviz piyasasında fiyat hareketlerini etkilemeye dönük bir işlem yapma talimatı verilmiş midir?
- 6- Borsa İstanbul'da, 10 Nisan 2017 tarihinde ve sonrasında gerçekleşen olağanüstü fiyat hareketleriyle ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulu herhangi bir inceleme yapacak mıdır?
- 7- Borsa İstanbul Başkanının aynı zamanda, Türkiye Varlık Fonu yönetim kurulu üyesi olması, yapılacak incelemelerin tarafsızlığı ve doğruluğu konusunda şüphe doğurmayacak mıdır?
- 8- Sayın Ekonomi Bakanı, Borsada olağanüstü fiyat hareketlerine neden olduğu iddia edilen fonun işlem yapacağı günü nasıl bilmiştir? Bu konuda kendisinin bilgisine başvurmayı düşünüyor musunuz?